



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# **Berättelse**

om

## **WENERSBORG'S**

**på reallinien fullständiga elementarläroverk**  
**under läsåret 1859—1860,**

jemte

en föregående kort framställning rörande en för hemmet och skolan viktig fråga,

tillika med

### ***inbjudning***

till

**afhörandet af årsexamen vid nämnde läroverk,**

af

**CARL SAMUEL HULTSTRÖM**

läroverkets rektor.



**Wenersborg.**

Bagge och Pettersons Officin, 1860.

## I.

Om sambandet mellan hemmet och skolan, samt om vigten och nödvändigheten af samverkan och närmare meddelande mellan föräldrar och lärare, såvida den offentliga skolan skall kunna vara en uppfostrings-, och icke blott en undervisnings-anstalt.

**F**astän, dess bättre, förhållandet under sednare tider icke varit och icke är sådant härstädes, då jag tvärtom har den stora glädjen och tillfredsställelsen att nu, likasom i föregående årsberättelse, kunna berömma härvarande lärjungars goda uppförande, så klagar man dock mångenstädes, icke utan skäl, öfver det sedliga tillståndet hos den uppväxande ungdomen. Hvad detta angår vid de offentliga läroverken, få lärarne ofta uppbära skulden derfor, utan att man besinnar, det våra skolor, — i följd af deras inrättning, då lärjungarne, äfven efter den förnyade skolstadgans förlängda lästid, mera än  $\frac{1}{4}$ del af året derifrån äro skilda och dessutom under terminerna ej kunna vara under jemn tillsyn i det enskilda lifvet, — snarare äro att anse såsom undervisnings-än egentliga uppfostrings-anstalter. Långt ifrån likväl att härmed fritaga lärarne från deras *heligaste* pligt att i främsta rummet vaka öfver lärjungarnes sedlighet, vill jag endast fästa uppmärksamhet derpå, att alla de förres bemödanden måste blifva fruktlösa, om ej dels den första moraliska grunden är lagd i föräldrahuset, och dels vidare kraftigt understöd under hela utvecklingsperioden derifrån lemnas. Af största vikt är således, att från spädate ålder, utom tidigt väckande af den religiösa känslan, hos barnet inplantas de tvenne kardinaldygder, hvarpå all uppfostran hvilar, nemligen vana vid *lydnad* och *sanning*, samt att sedermera icke, af obetänksamhet, lättsinne eller falsk liberalism, det ändock nog af sig sjelft framträdande njutningsbegäret i otid väckes, och sådana friheter i hemmet medgifvas, hvilka, såsom stridande mot god ordning, en samvetsgrann lärare måste vid skolan förbjuda. Äro dessa begrepp om lydnad och sanning rätt inplantade, blir det ej omöjligt för läraren att uppfylla dess kall äfven såsom uppfostrare, alldenstund hans råd och förmaningar då af lärjungen hörsammas, och den sednare äfven, vid skeende afsteg, då han ej förnekar, utan öppet erkänner hvad han felat, lätt är förd tillbaka på den rätta vägen. Af icke mindre vikt är det andra momentet, nemligen att barnen i hemmet ej vänjas vid sjelfsvåld och sådana för tidiga friheter, som, fastän vid första påseendet oskyldiga, likväl vid närmare betraktande torde befinnas skadliga och förledande till större anspråk inom det, i ungdomens tycke, aldrig nog vidsträckta frihetsområdet. I sistnämnde afseende har påyrkat koncession åt tidsandan; men hvad är denna annat än produkt af närvarande åsichter, — och hvaraf beror den för framtiden, om ej af uppfostran? Dennas olika beskaffenhet nu och förr utgör tvifvelsutän grundorsaken till det förhållande, som nu öfverklagas. Från den fordna ytterligheten af stränghet har man öfvergått till en annan, ännu mera för-

derflig, af slapphet och eftergifvenhet, utan att öfverväga, huru mycket ondt härigenom åstadkommes. Tidens utmärkande drag af egoism och fåfänga förberedes nemligen nästan redan i barnkammaren genom den uppmärksamhet och bifall, som lemnas åt barnets omedvetna infall och outvecklade anlag, genom den lyx i kläder, hvarmed man utstyr detsamma m. m. Det ena begäret och anspråket räcker det andra handen; och då man vidare, utan att besinna den stora vigten och betydelsen vid all uppfostran af vana vid *försakelse*, beviljar gossen och ynglingen friheter, hvilka, fastän icke direkt fallande inom det moraliska området, likväl endast böra tillkomma den myndiga och stadgade äldren, har man inledt honom på en väg, som förer till oberäkneligt förderf. Såsom det sålunda är, hvad förhållande skall uppstå vid skolan, då läraren måste förbjuda och bestraffa oordningar, som antingen i föräldrahuset rentaf äro tillåtna eller åtminstone der grundlagde? Naturligt är, att lärjungen ej skall annat än med ovilja anse läraren, såsom en i hans tanka orättvis förtryckare af inbillade rättigheter, hvarigenom ock det kärleksband måste upplösas, som dock bör vara det förenande i alla ethiska förhållanden.

Afsigten med denna korta uppsats är, att fästa föräldrars, målsmäns och lärares uppmärksamhet på vigten och nödvändigheten af ömsesidig harmonisk samverkan, på det att det onda i tiden, som allmänt öfverklagas och mångenstädes så starkt framsticker hos den uppväxande ungdomen, må kunna öfvervinnas. Hvarje reform i sedligt och deraf beroende andra afseenden måste nemligen utgå från familjen, dit läraren, såsom delande dess omsorger och ansvar, med skäl bör räknas. Förgäfves söka ock föräldrar och lärare, för hvad de försummat af heliga pligter och förbindelser, ursäkt uti den s. k. tidsandan; ty klander af denna utgör, enligt hvad ofvan blifvit anmärkt, i grunden endast själfanklagelse, hvarföre och då ändring deruti bör åstadkommas, detta ej kan ske annorlunda än genom beriktigande af egna åsikter, hvilka, sålunda justerade, välgörande och välsignelserika skola gå i arf till kommande släkten.

Väl har man någon gång påstått, att den offentliga skolan endast skulle vara en undervisnings-anstalt, utan förbindelse att ansvara för och hufvudsakligen medverka till lärjungarnes uppfostran; men i sådan händelse hade den i sanning ett högst underordnad mål: — den skulle till och med i många fall mera skada än gagna. *Qui proficit in litteris, sed deficit in moribus, plus deficit quam proficit* (Den som gör framsteg i vetenskaper, men brister i goda seder, förlorar mera än han vinner) — är ett tänkespråk, hvars sanning väl ingen lärar bestrida. Skolan måste derföre betrakta uppfostran såsom till och med sitt *högsta* mål, men på samma gång ödmjukt erkänna, att den på *ensam* hand omöjligen kan uträtta *allt* i detta afseende. De som velat frisäga skolan från uppfostringsskyldighet, hafva tvifelsutan afsett detta samt tillika velat ställa sig uti en desto skarpere opposition mot det tidsandans lättsinne, som anser *all* föräldrapligt uppfylld, då barnen öfverlemnas till skolan, som *ensam* derefter får ansvara för dem. Den rätta åsigten är och blifver dock, att föräldrar, målsmän och lärare icke få skjuta skulden och ansvaret, de ene på de andre, utan böra de fortfarande understödja hvarandra för vinnandet af deras gemensamma högsta mål: barnens moraliska och intellektuella förädling. Den sedliga grunden lägges visserligen bäst och säkrast i hemmet och föräldrahuset; men skolan både kan och bör bygga på och befästa denna grund, samt till och med söka uppföra en sådan, om den, tyvärr, skulle saknas. Lyckligt är det ock, att skolan icke är utan alla ressurser härför. *Direkt* verkar den genom de läroämnen, t. ex. kristendom och historia, som just framhålla och befästa moraliska grundsatser; vidare genom lärarnes egna föredömen af strängt sedligt förhållande, samt deras uppmuntran af goda och skickliga, men ogillande och bestraffande

af vanartade lärjungar. *Indirekt* inflyter sjelfva undervisningens reda och grundlighet på karakterens stadga och fasthet, för att icke nämna lärjungarnes egna kraftiga inverkan på hvarandra, hvarigenom de, ofta bättre än andra uppfostrare, borttaga och undertrycka de ojemheter eller egenheter, som hos vissa lynnen förekomma.

Mycken grannlagenhet och urskilning erfordras dock i många fall å lärarens sida, för att samtidigt beförtra både undervisningens och uppfostrans ändamål. En häfstång för flit och kunskapers inhemtande, som han ej kan undvara, är, att väcka och taga i anspråk lärjungens ambition och begär för utmärkelse. Användes dock denna häfstång oförståndigt, kunna derigenom grundläggas och utvecklas de *största* moraliska lyten: fäfånga, egoism och andligt högmod. Mången annars utmärkt lärare har strandat på denna klippa. För att motväga denna ambitionens missriktning, blir således nödigt, att, så snart som möjligt, hos lärjungen göra fattligt och lefvande begreppet om *pligt*, såsom det enda *rätta* motivet för allt hans förhållande. Detta tidiga väckande och utvecklande af pligtkänslan är icke heller så svårt eller omöjligt, som man måhända föreställer sig, alldenstund, just i den späda och oförderfvade åldren, gossen kanske allra tydligast förnimmer samvetets röst, om han vänjes att lyssna dertill och att anse den *inre* friden såsom den högsta och aldrig uteblifvande belöningen för det rätta och goda.

En stor olycka för skolan och hinder för dess utfölvande af moraliskt inflytande föranledes deraf, att föräldrar, under en falsk uppfattning af deras ställning till lärarne, vid barnens öfverlemnande till skolan dölja de mindre goda anlag, som dessa sednare redan kunna hafva visat. Huru mången gosse har ej på detta sätt straxt efter inträdet i skolan kommit på villovägar, som kunnat undvikas, om lärarne förut haft tillräcklig kännedom om hans föregående förhållande!

Icke mindre olycksbringande är, om, såsom ofvan anmärkts, i hemmet och skolan olika åsichter göra sig gällande rörande loflig frihet och otillåtligt sjelfsvåld, så att föräldrarne medgifva hvad lärarne anse sig böra förbjuda, eller tvärtom.

Allting bevisar sålunda det nödvändiga behovet af närmare kommunikation mellan föräldrar och lärare. Detta ändamål har ock den nya skolstadgan tydligen åsyftat genom den föreskrift, att efter hvarje lästermins slut lärjungen skall från skolan medföra ett examensbetyg, som i hemmet skall förevisas och påtecknas. Stadnar denna föreskrift vid en tom formalism, så vinnes föga eller intet genom ett sådant meddelande; men om de i hemmen förevisade examensbetygen noga granskas och, isynnerhet under fortsättningen, jämföras med dem, som förut erhållits, så kan denna anordning gifva anledning och en utgångspunkt för närmare förhållande mellan hemmet och skolan. Likväl blir detta alltid mera *enskildt*; och det synes väl värdt att taga i öfvervägande, om ingen *allmänare* väckelse och impuls skulle kunna finnas för ifrågavarande, otvifvelaktigt högst viktiga, kommunikation. Männe ej här skulle vara lämpligt, att på möten, som, utan olägenhet hvarken å föräldrars eller lärares sida, kunde utsättas någon dag, vare sig omedelbart före eller omedelbart efter årsexamina, framställa denna fråga till fri och öppen diskussion?

Då den nuvarande tiden utmärker sig för behandling just på detta sätt af många andra, relativt mindre viktiga angelägenheter, har jag ej tvekat att här antyda samma utväg för denna fråga, hvilken väl måste erkännas såsom den utan jemförelse *viktigaste*, såvida som samhällets framtid beror af det uppväxande släktets sanna bildning och upplysning.

## II. Berättelse.

Då Kongl. Maj:ts förnyade nådiga stadga för rikets allmänna elementar-läroverk af den 29 Januari 1859 med höstterminen skulle tillämpas, uppgjordes följande tablå öfver den undervisning, som, i öfverensstämmelse med den i samma stadga upptagna undervisningsplan, erfordras för de 5 högre klasserna (enär de 2:ne lägre, såsom förut, bibehållas med fasta lärare):

	III klass.		IV klass.		V klass.		VI kl.	VII kl.	
	kl lin.	real.	kl.	real.	kl.	real.	real.	real.	
Kristendom . . . . .	3	3	3	3	3	3	2	2	= 13 timm. i veckan.
Modersmålet . . . . .	2	4	2	3	2	3	3	3	= 16 d:o
Latin . . . . .	10	—	8	—	8	—	—	—	= 26 d:o
Grekiska . . . . .	—	—	6	—	5	—	—	—	= 11 d:o
Tyska . . . . .	4	5	2	3	2	2	2	—	= 12 d:o
Engelska . . . . .	—	3	—	3	—	3	2	3	= 14 d:o
Franska . . . . .	—	—	—	3	3	4	5	5	= 17 d:o
Mathematik . . . . .	4	7	5	8	4	7	6	6	= 34 d:o
Naturvetenskap . . . . .	2	3	2	3	2	—	—	—	} = 9 d:o
a) Naturalhistoria . . . . .	—	—	—	—	—	2	1	—	
b) Fysik . . . . .	—	—	—	—	—	2	3	2	
c) Kemi o. Mineralogi . . . . .	—	—	—	—	—	—	2	3	= 5 d:o
Historia och Geografi . . . . .	5	5	4	4	3	4	4	4	= 21 d:o
Filosofi . . . . .	—	—	—	—	—	—	—	2	= 2 d:o
Välskrifn. och teckn. . . . .	2	2	—	(2)	—	(2)	(2)	(2)	= 2 d:o
S:a timmar i veckan	32	32	32	32	32	32	32	32	S:a 189.

Häraf synes, att, äfven då rektor upptages till den för honom bestämda högsta undervisningsskyldighet af 18 timmar och hvardera af de 5 ambulatoriska kollegerne till 32 timmar i veckan (således in summa 178 timmar), det likväl uppstår en fullkomlig brist af 11 timmars undervisning i hvarje vecka. På grund af detta förhållande framställdes till h. eforus nödvändigheten, att antingen en ny extra-lärare förordnades, eller att den förut gjorda anordning, hvarigenom 4:de och 5:te klasserna sammanlagits till en gemensam läsafdelning, måste bibehållas. Sedan h. eforus bestämt sig för det sednare alternativet, har skolan fortgått, hufvudsakligen på samma sätt som under föregående läsår (till hvars berättelse jag således hänvisar), med den förändring i läroämnenas och isynnerhet språkstudiernes följd, som i den förnyade stadgan är föreskrifven. Likväl, emedan 3:dje klassens lärjungar förut i 2:dra klassen läst franska språket, har dess studium af dem fått fortsättas, fastän det nu annars icke inträder (och det endast på reallinien) förr än i 4:de klassen. Likaledes har uti 7:de klassen, hvarest undervisning i tyska språket enligt den förnyade skolstadgan upphör, detsamma, emedan de bestämda kurserna ej afslutats, blifvit läst ett par timmar i veckan.

Beträffande undervisning uti de nya föreskrifna läroämnena: *fysik* och *kemi*, har dermed endast en obetydlig början kunnat ske, af den orsak, att, äfven fastän nödiga instrumenter och apparater blifvit anskaffade, lämpligt rum för deras förvarande och användande saknas, hvadan denna undervisning ännu ej är ordnad på ett önskligt och behöfligt sätt. \*)

Efter dessa allmänna anmärkningar öfvergår jag till berättelsen i vanlig, föreskrifven ordning:

### A) Undervisningen.

1) *Lästerminernas början och slut*: höstterminen börj. d. 24 aug.; slut. d. 19 dec.  
vår d:o d:o d. 12 jan.; d:o d. 4 juni.

2) *Dagliga lärotiden*: såsom förut, under den ljusare årstiden, kl. 7—9 och 10—12 alla förmiddagar i veckan samt kl. 3—5 på mån-, tis-, thors- och fredags eftermiddagar, men under den mörkare årstiden, d. v. s. november, december, januari och en del af februari månad, kl. 8—10,  $\frac{1}{2}$  11— $\frac{1}{2}$  1 f. m. och 2—4 e. m., under hvilka sistnämnde månader öfningarne i sång och gymnastik reducerats till  $\frac{1}{2}$  i stället för 1 hel timma i sender.

#### 3) *Begagnade läroböcker*:

I Kristendom: katekesen och Norbecks lärobok i dogmatiken;

Biblisk historia: Bohms lärobok;

Kyrkohistoria: Anjous d:o;

Modersmålet: Filéns d:o;

Latinska språkets grammatik: Rabes lärobok;

d:o explikation: Rabes krestomathi, Cornelius Nepos och Ovidius för 3—5, Cicero de officiis, Livius och Virgilius för 6—7 klasserna;

Grekiska språkets grammatik: Langes lärobok;

d:o explikation: Nilsons läsbok och Xenophons Anabasis;

Tyska språkets grammatik: Lyths lärobok;

d:o explikation: Lyths krestomathi, Schillers Geschichte des 30:jähr. Kriegs, Wilhelm Tell, Goethes Hermann und Dorothea samt Voss'ens Luise;

Engelska språkets grammatik: Mays lärobok;

d:o explikation: Mays krestomathi, Irvings life and voyages of Columbus samt Goldsmith's Vicar of Wakefield;

Franska språkets grammatik: Öhrlanders lärobok för 3—5, Oldes för 6:te och 7:de klasserna;

d:o explikation: Oldes explikationsöfningar för 3—5, Lamartines voyage en orient, Saintines Picciola och Voltaires Henriade för 6:te och 7:de klasserna;

Mathematik: Zweigbergks lärobok i aritmetiken, Euclides, Björulings lärobok i algebra samt Ekmans och Lindmans uti plan trigonometri;

Naturvetenskap: Berlins läsebok för de lägre; Arrhenii lärobok i botanisk terminologi och Sundevalls i zoologi samt Siljeströms förberedande kurs i fysik och kemi, för de högre klasserna;

Svensk historia: Alanders lärobok och läsebok;

Allmän d:o d:o d:o;

\*) Tillfälle till fortsatt undervisning i latinet, som annars vid de på reallinien fullständiga läroverken upphör med 5:te klassen, har, likasom under föregående läsår, för de lärjungar, hvilka redan före nya skolregleringen i de högre klasserna läst samma språk, beredts genom indragning af motsvarande duplikationstimmar, såsom nedan synes af uppgiften om undervisningsskyldighetens fördelning mellan lärarne.

- Geografi: Wingses lärobok för 1:a och till en del 2:dra klassen;  
 Palmblads d:o för de öfriga klasserne;  
 Filösofi: Afzelii läroböcker i logik och psykologi.

Uti dessa läroböcker hafva följande lärokurser blifvit genomgångna:

#### Första klassen:

- Kristendom. Katekes: till 3:dje hufvudstycket. Läsning af psalmer.  
 Biblisk historia: gamla testamentets.  
 Modersmålet. Språklära: till 10 kapitlet af läroboken.  
 Öfningar i ren och tydlig innanläsning samt rättskrifning.  
 Berättelser ur nordiska sagohistorien.  
 Matematik. Arithmetik: de 4 räknesätten i enkla tal och sorter jemte öfning i hufvudräkning.  
 Geometrisk åskådninglära: efter lärarens muntliga föredrag.  
 Naturvetenskap. Fysisk geografi: det allmännaste om verdensdelarne samt Sveriges, Norges och Danmarks.  
 Historia och Geografi. Historia: Svenska konungalängden.  
 Geografi: Sveriges, Norges och Danmarks politiska.

#### Andra klassen:

- Kristendom. Katekes: från 3:dje artikeln till slut (med repetition af till och med 4:de hufvudstycket). Läsning af psalmer.  
 Biblisk historia: nya testamentets.  
 Modersmålet. Språklära: etymologien samt det allmännaste och viktigaste af syntaxen.  
 Öfningar i rättskrifning.  
 Berättelser ur nordiska sagohistorien.  
 Tyska. Grammatik: till och med regelbundna konjugationen.  
 Explikation: de före syntaxen stående explikationsöfningarne.  
 Matematik. Arithmetik: de 4 räknesätten i vanliga och decimalbråk samt i sorter.  
 Geometrisk åskådninglära: efter lärarens muntliga föredrag.  
 Naturvetenskap. Fysisk geografi: det allmännaste om verdensdelarne.  
 Botanik: Linnés sexualsystem. Insamling jemte beskrifning af växter.  
 Historia och Geografi. Historia: till VIII tidehvarfvat efter läroboken jemte muntliga berättelser efter läseboken.  
 Geografi: Sveriges politiska efter Palmblads och det öfriga af Europas efter Wingses.

#### Tredje klassen:

- Kristendom. Katekes: afslutad och repeterad. Kort förklaring af perikoperna. Läsning af psalmer.  
 Biblisk historia: repetition af läroboken.  
 Modersmålet. Språklära: orthografi, etymologi och syntax samt interpunktionslära med dertill hörande öfningar.  
 Smärre uppsatser. Deklamationsöfningar.  
 Latin. Grammatik: formläran.  
 Explikation: lectiones latinæ (71—129) samt till 4:de kapitlet af Themistocles uti Cornelius Nepos.



- Tyska. Grammatik: hela formläran utom de oregelbundna verberna.  
 Explikation: läsöfningarne 6—28 uti Lyths krestomathi.
- Engelska. Uttalslära och innanläsning af till och med 10 st. uti May's krestomathi.
- Franska (förut läst i 2:dra kl.). Grammatik: till och med de regelbundna verberna.  
 Explikation: de första 40 st. af 1:a afdeln. i Oldes explikationsöfningar.
- Mathematik. Arithmetik: repetition af föregående kurser och enkel regula de tri.  
 Geometri: 1:sta boken af Euclides.
- Naturvetenskap. Botanik: öfning i växtexaminering efter plancher och lefvande exemplar, samt det viktigaste af terminologien.  
 Zoologi (endast för reallinien): däggdjuren till "pecora".
- Historia och Geografi. Historia: från cröfningstidchvarvet till slut af läroboken, jemte det viktigaste af Gustaf I:s och Erik XIV:s historia efter läseboken.  
 Geografi: från Ryska riket till Nederländska monarkien.

#### Fjerde klassen:

- Kristendom. Dogmatik: till 4 kap. 9 §.  
 Katekisation. Kyrkohistoriska berättelser. Matthæi evangelium.
- Modersmålet. Lika med föregående klass.
- Latin. Grammatik: från början till ablativus uti syntaxen.  
 Explikation: från Dion till Epaminondas uti Cornelius Nepos.
- Grekiska. Grammatik: det allmännaste af formläran.  
 Explikation: första årskursen af Nilsons läsbok.
- Tyska. Grammatik: fullständigare genomgången formlära jemte oregelbundna verber och de viktigaste reglorna i syntaxen. Skriföfningar på lärorummet.  
 Explikation: läsöfningarne 29—34 i Lyths krestomathi.
- Engelska. Grammatik: till och med den regelbundna konjugationen.  
 Explikation: 16 st. af May's krestomathi.
- Franska. Grammatik: till och med de regelbundna verberna jemte de viktigaste reglorna i syntaxen (samt med reallinien äfven de oregelbundna verberna).  
 Explikation: från 50 till och med 70 st. af 1:a afdelningen i Oldes explikationsöfningar samt de första 12 st. af 2:a afdelningen.
- Mathematik. Arithmetik: till och med sammansatt regula de tri jemte repetition af det föregående.  
 Geometri: de 2 första böckerna och 30 propositioner på 3:dje boken af Euclides.  
 Algebra: de 4 räknesätten i hela tal och polynomers upplösning i faktorer.
- Naturvetenskap. Botanik: examinering af omkring 100 växtarter, samt terminologien fullständigare genomgången.  
 Zoologi: från "bruta" till slutet af däggdjuren, samt ordningen "passeres" af foglarne.  
 Fysik (emedan 4:de och 5:te klasserne varit förenade i en gemensam läsafdelning): första grunderna af elektriciteten och magnetismen.
- Historia och Geografi. Historia: repetition af fäderneslandets, och från början till Makedoniska tiden af allmänna historien.  
 Geografi: från och med Tyskland till Frankrike.

**Femte klassen:**

- Kristendom. Dogmatik: från och med 2:a till och med 6:te kap. 16 §.  
Katekisation. Kyrkohistoriska berättelser. Matthæi evangelium.
- Modersmålet. Lika med föregående klass.
- Latin. Grammatik: syntaxen avslutad. Ett hem-thema hvarje vecka.  
Explikation: från 4:de kap. af Dion till Eumenes uti Cornelius Nepos, samt 3 st. af Ovidii metamorfoser efter Brodénus upplaga.
- Grekiska. Grammatik: till de oregelbundna verberna.  
Explikation: 7 kapitel af Xenophons Anabasis.
- Tyska. Grammatik: lika med föregående klass. Skriföfningar på lärorummet för klassiska och ett hem-thema hvarje vecka för reallinien.  
Explikation: läsöfningarne 46, 47 & 48 uti Lyths krestomathi jemte 4:de klassens pensum.
- Engelska. Grammatik: lika med föregående klass. Skriföfningar på lärorummet.  
Explikation: från 24 till 30 st. af May's krestomathi.
- Franska. Grammatik: lika med föregående klass. Skriföfningar på lärorummet.  
Explikation: 48 st. af 2:a afdelningen uti Oldes explikationsöfningar.
- Mathematik. Arithmetik: repetition.  
Geometri: de 4 första böckerna af Euclides.  
Algebra: de 4 räknesätten i bråk.
- (Obs. Reallinien har uti *geometri* läst lika med den klassiska; uti *arithmetik* och *algebra* hafva lärjungar, tillhörande den förra linien, öfvats genom flera exempel och lärt sig tillämpning af regula de tri på intresse m. m., äfvensom att behandla eqvationer af 1:a graden med en obekant.)
- Naturvetenskap. Lika med föregående klass.
- Historia och Geografi. Historia: repetition af fäderneslandets, samt från Makedoniska tiden till medeltiden af den allmänna.  
Geografi: från konungariket Bayern till Asien.

**Sjette klassens nedra afdelning:**

- Kristendom. Dogmatik: kap. 4—8.  
Kyrkohistoria: 3:dje perioden och repetition af 1:sta.
- Modersmålet. Lika med föregående klass, jemte läsning af valda stycken ur Svenska, Norska och Danska litteraturen. En uppsats hvarje vecka.
- Tyska. Grammatik: avslutad och repeterad. Ett hem-thema hvarje vecka.  
Explikation: från början till sid. 143 (Cottas uppl.) af Schillers Geschichte des 30:jähr. Kriegs och hela Wilhelm Tell.
- Engelska. Grammatik: avslutad. Skriföfningar på lärorummet.  
Explikation: de 11 första kap. af Columbus.
- Franska. Grammatik: till och med de oregelbundna verberna efter Oldes lärobok.  
Skriföfningar på lärorummet.  
Explikation: från början till IV "Bayruth" i Lamartine och de 3 första sångerna af Henriaden.
- Mathematik. Arithmetik: avslutad och repeterad.  
Geometri: proportionsläran med dess användning på geometrien.  
Algebra: läran om digniteter och rötter, jemte lösning af problem.
- Naturvetenskap. Botanik: terminologi och första grunderna af fysiologien, jemte redogörelse för 150 växtarter efter torra och lefvande exemplar.

Zoologi: från "bruta" till däggdjurens slut, samt af foglarne ordningarne "passeres" och "volucres".

Fysik och Kemi: efter muntligt föredrag, med ledning af Siljeströms förberedande kurs, samt elektricitetens och magnetismens grunder, äfvensom experimenter.

Historia och Geografi. Historia: repetition af fäderneslandets, samt från korståg på Pyreneiska halfön (sid. 130) till statsförhållanden (sid. 190) af den allmänna.

Geografi: Asien.

### Sjette klassens öfra afdelning:

Kristendom. Dogmatik: kap. 7—9.

Kyrkohistoria: lika med nedra afdelningen.

Modersmålet. Lika med nedra afdelningen.

Latin. Läsning af Cicero, Livius och Virgilius 4 timmar i veckan (enligt serskildt medgifvande af h. eforus).

Tyska. Grammatik: repetition. Ett hem-thema hvarje vecka.

Explication: från sid. 108 till sid. 305 (Cottas uppl.) af Schillers Geschichte des 30:jähr. Kriegs, från 3:dje aktens 3:dje scen till slut af Wilhelm Tell, samt hela Hermann und Dorothea.

Engelska. Grammatik: repetition. Skriföfningar på lärorummet.

Explication: kap. 8—34 af Columbus.

Franska. Grammatik: lika med nedra afdelningen.

Explication: från V till VIII i Lamartine och från 4:de till 8:de sången af Henriaden.

Mathematik. Geometri: stereometri.

Algebra: lösning af eqvationer med flere obekanta, samt problemer.

Naturvetenskap. Botanik: nedra afdelningens pensum samt de viktigaste familjerna efter prof. Fries' system.

Zoologi: från utländska "passeres" till slutet af de vertebrerade djuren.

Fysik och kemi: lika med nedra afdelningen.

Historia och Geografi. Historia: repetition af fäderneslandets, samt från nyare historiens början till Schweiz (sid. 255) af den allmänna.

Geografi: från och med Afrika till och med Australien.

### Sjunde klassens nedra afdelning:

Kristendom. Dogmatik: avslutad.

Kyrkohistoria: d:o.

Modersmålet. Lika med 6:te klassen, dock med den skilnad, att de skriftliga uppsatserne varit utförligare och, enligt skolstadgans undervisningsplan, förekommit blott hvarannan vecka.

Latin. Läsning af Cicero, Livius och Virgilius 4 timmar i veckan (enligt serskildt medgifvande).

Tyska. Femte boken af Schillers Geschichte des 30:jähr. Kriegs, 9:de sången af Hermann und Dorothea och 2 idyller af Luise.

Engelska. Grammatik: repetition. Skriföfningar på lärorummet.

Explication: från 35 kap. af Columbus till slut, samt de 13 första kap. af Vicar of Wakefield.

Franska. Grammatik: avslutad. Ett hem-thema hvarje vecka.

Explication: från VIII till slut i Lamartine, från 9:de sången till slut af Henriaden och 45 blad af Picciola.

Mathematik. Geometri: repetition.

Algebra: läran om logaritmmer och serier.

Naturvetenskap. Botanik: terminologi och fysiologi samt redogörelse för omkring 200 växtarter.

Zoologi: från "struthiones" till slutet af de vertebrerade djuren.

Fysik och kemi: lika med 6:te klassen.

Historia och Geografi. Lärkursen avslutad.

Filosofisk propædeutik. Logik: avslutad.

### Sjunde klassens öfra afdelning:

Kristendom. Dogmatik: repeterad.

Kyrkohistoria: d:o.

Modersmålet. Lika med nedra afdelningen.

Latin. Läsning af Cicero, Livius och Virgilius 4 à 6 timmar i veckan (enligt särskildt medgifvande).

Tyska. Luise avslutad.

Engelska. Grammatik: lika med nedra afdelningen.

Explication: 29 kap. af Vicar.

Franska. Grammatik: lika med nedra afdelningen.

Explication: hela Picciola.

Mathematik. Plan trigonometri, jemte repetition af förut genomgångne kurser, företrädesvis genom problemmer.

Naturvetenskap. Lika med nedra afdelningen jemte allmän repetition.

Historia och Geografi. Repetition af hela lärokursen.

Filosofisk propædeutik. Logik: repetition.

Psykologi: de allmänna grunderna.

4) *Förändring i undervisningsplan.* Enligt hvad förut blifvit nämndt, hafva, af brist både på lärare och utrymme, 4:de och 5:te klasserne, likasom under föregående läsår, måst vara förenade till en gemensam läsafdelning, hvilken förening, redan i förra årsberättelsen af mig öfverklagad, numera medfört desto större svårighet, som 5:te klassen är af den förnyade skolstadgan upptagen såsom 2:årig. Det är således så mycket nödvändigare, att denna klass erhåller serskild undervisning, hvarom ock anmälan redan skett till h. eforus, och hvarför icke heller något hinder synes kunna möta, då man med visshet bör hoppas, att rikets ständer bevilja anslag till den för de på reallinien fullständiga läroverken af Kongl. Maj:t nädigst föreslagne, felande och alldeles *oundgänglige* lärare. I stället för den ledighet, som, enligt skolstadgans 24 §, rektor eger meddela den högsta eller 7:de klassens lärjungar, hafva dessa sednare fått bibehålla förra årets skema och således läst endast 28 timmar i veckan.

5) *Undervisningsskyldighetens fördelning mellan lärarne* har varit på följande sätt:

Rektor magr: C. S. Hultström har undervisat 6:te och 7:de klasserna uti tyska och engelska språken. Dessutom rättat svenska uppsatser af lärjungarne i halfva 7:de klassen.

1:ste Kollega C. A. von Sydow undervisat klass. 3—7 uti kristendom och modersmålet; klass. 4 & 5 uti grekiska språket; samt 7:de klassen uti filosofisk propædeutik. Dessutom rättat svenska uppsatser af lärjungarne i hela 6:te och halfva 7:de klassen.

- 2:dre Kollega mag:r C. G. Åhgren undervisat klasserna 3—7 uti historia och geografi, samt klasserna 3—5 uti latinska språket. Dessutom rättat latinska hem-themata af lärjungarne i 5:te klassen.
- 3:dje d:o mag:r G. T. S. Bergman undervisat klass. 3—7 uti franska och klass. 3—5 uti engelska språket. Dessutom rättat franska hem-themata af lärjungarne i 7:de klassen.
- 4:de d:o mag:r K. F. Rådberg undervisat klass. 3—7 uti matematik. Dessutom rättat tyska hem-themata af lärjungarne i 6:te klassen.
- (5:te d:o mag:r C. G. Roos tjänstgjort vid högre elementar-läroverket i Skara, der han under läsåret befordrats till lektor i naturvetenskap.)
- (6:te d:o mag:r C. O. Klefbeck tjänstgjort härstädes såsom fast lärare i 2:dra klassen under höstterminen, hvarefter han förflyttats till sökt och erhållen adjunksbeställning i Skara.)
- 7:de d:o mag:r N. C. Kindberg undervisat klass. 3—7 uti naturvetenskap och klass. 3—5 uti tyska språket. Dessutom rättat tyska hem-themata för 5:te klass., samt i stället för duplikation läst 4 timmar i veckan latin med 6:te klassens öfra afdelning:

- Vikarierande lärare:* 1) fil. kand. J. F. Kylander tjänstgjort både höst- och vårterminen såsom fast lärare i 1:sta klassen, hvarest mag:r Rådberg, i stället för i regleringsförslaget upptagen duplikation, ensam undervisat de 4 timmar i veckan, då kand. Kylander läst latin med 7:de klassen.
- 2) studeranden J. F. Johanson tjänstgjort vårterminen såsom fast lärare i 2:dra klassen.
- 3) studeranden J. H. Lindquist tjänstgjort för kortare tid, dels innan Johanson ankommit, dels då kand. Kylander och mag:r Kindberg aflagt föreläsningsprof, d. f. i Skara och d. s. i Linköping.

*Öfningslärare:* direktör O. H. Bergqvist undervisat i *sång* 3 timmar i veckan.  
material-förvaltare O. A. H. Stiberg d:o i *gymnastik* 6 d:o.  
bokhandlare F. A. Zettergren d:o i *teckning* 6 d:o.

De under denna rubrik i förra årsberättelsen upptagne *anordningar* rörande *bön, gudstjenst* samt *öfningar* i *sång, gymnastik* och *teckning* hafva varit oförändrade, utom det att, sedan plats i kyrkan, vid den verkställda reparationen deraf, blifvit beredd, den *offentliga* gudstjensten beivrats af *hela* skolungdomen, med undantag af den kallare årstiden, då *enskild* gudstjenst förrättats i skolan med de 3 lägre klasserna. .

## B) Lärarne.

### 1) Klassföreståndare:

Kollega von Sydow under både höst- och vår-terminen för 7:de klassen.  
d:o mag:r Åhgren d:o d:o d:o för 6:te d:o.  
d:o d:o Bergman d:o d:o d:o för 4:e och 5:e till *en* läsafdelning  
förenade klasserne.  
d:o d:o Rådberg d:o d:o d:o för 3:dje klassen.  
d:o d:o Klefbeck under höstterminen, och  
vik. läraren Johansson under vårterminen för 2:dra klassen.  
d:o d:o kand. Kylander under båda terminerna för 1:sta klassen.

2) *Förändringar.* Kollegerne Roos och Kindberg hafva befordrats till lektorer i naturvetenskap, den förre vid högre elementarläroverket i Skara och den sednare i

Linköping. Kollega Klefbeck har transporterats till adjunksbeställning i Skara. Kandidat. Kylander har vikarierat under hela läsåret och stud. Johanson under vårterminen.

### C) Lärjungarne.

- 1) *Inskrifne*, höstterminen: 26 lärjungar, hvaraf 5 från andra läroverk, och 21, som endast åtnjutit enskild undervisning;  
vårterminen: 9 lärjungar, hvaraf 3 från andra läroverk, och 6, som endast åtnjutit enskild undervisning.
- 2) *Afgångne*, höstterminen: 7 lärjungar, hvaraf 2 till andra läroverk, och 5 till näringsgarne. (Omedelbart före höstterminens början dimitterades 3 till akademien.)  
vårterminen: 7 lärjungar, hvaraf 4 till akademien, 1 till enskild undervisning, 1 till näringsgarne och 1 affiden.
- 3) *Skolafgift*, höstterminen: erlagd af 97 lärjungar; derifrån befriade 53.  
vårterminen: d:o 102 d:o; d:o 50.
- 4) *Öfvergång till olika linier*: ingen från den reala till den klassiska, men väl tvärtom under vårterminen, då 5 lärjungar upphört med läsning af klassiska språk.

Lärjungar, som läsa *latin*, äro: i 3:dje klassen 6, i 6:te klassen 4 och i 7:de klassen 4 (i de båda sistnämnde klasserne blott tills vidare och med serskildt medgifvande).

Lärjungar, som läsa *latin* och *grekiska*, äro: i 4:de klassen 7 och i 5:te klassen 5.

- 5) *Antal för närvarande*: i 1:sta klassen 28, i 2:dra d:o 22, i 3:dje d:o 28, i 4:de d:o 20, i 5:te d:o 15, i 6:te d:o 24 och i 7:de d:o 15; summa 152.

I afseende på härkomst äro af dessa lärjungar: adellsöner 8, ofrälse militärens söner 11, prestsöner 15, civile embetsmäns söner 33, ståndspersoners söner 16, borgares och andre näringsidkares söner 54, hemmansegares söner 10, söner af hemmansbrukare, torpare och arbetare m. m. 5; summa 152. (Se vidare de enligt formulär upptagne tabeller.)

### D) Skollokalen.

De befintliga 5 lektionsrummen hafva varit använda, såsom under förra läsår, nemligen:

1:sta, 2:dra och 3:dje klasserna hafva haft, hvar och en, sitt serskilda rum, då likväl uti den sistnämnda, vid undervisning i *latin*, 2:ne lärare måst läsa tillsammans.

4:de och 5:te till en läsafdelning sammanslagna klasserne hafva likaledes haft serskildt rum, då äfven, vid undervisning i *latin* eller *grekiska*, 2:ne lärare måst läsa tillsammans.

6:te och 7:de klasserna hafva gemensamt begagnat det största, äfven till allmän samling använda lektionsrummet, hvarest sålunda *alltid* 2:ne lärare samtidigt meddelat undervisning.

I sistnämnde fall har, i anseende till det större utrymmet, svårigheten af 2:ne lärars samtida undervisning varit mindre. Olägenheten har dock förökats derigenom att, vid undervisning uti det för 5:te (och genom föreningen äfven 4:de) klassens realinia nytillkomna läroämnet (fysik), likasom uti fysik och kemi för 6:te och 7:de klasserne, derför nödiga instrumenter och apparater före och efter hvarje lektionstimma måst transporteras från och till biblioteksrummet, som varit det enda förvaringsstället

för desamma. Derföre har anmälan redan skett om behofvet af *minst* 4 nya lektionsrum, hvaraf *ett* för endera af de nu till en läsafdelning sammanslagne 4:de och 5:te klasserna, *två* för undervisning uti fysik och kemi samt förvarande af härför redan requirerade instrumenter och apparater, samt *ett* för afskild undervisning uti de valfria gamla språken; hvilka lektionsrum på ett eller annat sätt måste blifva disponibla till nästa termin.

### E) Undervisningsmaterielen.

Densamma har blifvit hufvudsakligen tillökad genom nyssnämnda *fysiska* och *kemiska instrumenter* och *apparater*, som inköpts för en summa af omkring 800 r:dr rmt.

Den från kongl. vetenskapsakademien lofvade utdelning af *samlingar* uti *natural-historiskt* afseende har ännu ej ankommit; men skall anstalt för hemtning fogas under sommaren, då äfven rum, som nu saknas, för dessa samlingars förvarande måste anskaffas eller iordningställas.

### F) Examina.

Sedan höstterminen börjat den 24 augusti, afslutades densamma den 19 december genom examen, hvarvid, utom skolstyrelsen, herrar majoren och riddaren E. Ericsson, landssekreteraren och riddaren C. O. Almqvist samt borgmästaren och riddaren A. W. Russberg af konsistorium i Skara varit anmodade att närvara.

Vårterminen, som började redan den 12 januari, kommer att afslutas genom examen, hvilken h. eforus bestämt till måndagen den 4 nästkommande juni, och hvarvid konsistorium anmodat herrar majoren och riddaren E. Ericsson, landssekreteraren och riddaren C. O. Almqvist, häradschefingen A. P. Westman och kyrkoherden D. R. Warholm att såsom vittnen komma tillstådes.

---

Efter sålunda lemnad redovisning, tillåter jag mig upprepa min i förra årsberättelsen uttalade åsigt, att, ehuru det måste erkännas, det en väsendtlig fördel bereds i följd af den förnyade skolstadgans föreskrift, att de lärjungar, som läsa latin, äfven äro förbundna att läsa grekiska (hvarigenom den förra ytterligare splittringen förekommes), det hade varit för läroverken i allmänhet och för de på reallinien fullständiga isynnerhet, likasom för föräldrar och målsmän, högeligen att önska, att föreskriften blifvit annorlunda i afseende på tiden, då studiet af de gamla språken skall begynna. Enär nemligen undervisning i latin skall meddelas redan i 3:dje klassen, blir det efter blott 2:ne skolår högst vanskligt att bestämma, hvilka lärjungar böra deri deltaga, emedan erfarenheten ådagalägger, både att först visade anlag icke alltid utveckla sig, såsom man väntat, och att tvärtom sådana framträda, der de-förut liksom slumrat. Följden häraf blir, att hvarje omtänksam fader eller målsman, som ej predestinerat barnen, anser sig pligtig, för att icke stänga utsigterna för deras framtid, att låta dem inträda på den klassiska linien. Men hurudant blir förhållandet, om de der ej göra några framsteg? Jo! att, om fråga måste uppstå att sluta läsningen af gamla språk, deras ställning i skolan är alldeles förlorad. Sker detta nemligen i 4:de klassen, så hafva realisterna redan ett år läst det engelska språket; och sker det i 5:te klassen, så hafva realisterna der läst både engelska och franska språken, som äro alldeles obekanta och nya för dem, som tillhört klassiska linien; för att icke nämna de olika kurserna uti de naturvetenskapliga läroämnena. Resultatet blir, att den lärjunge, som *en* gång inträdt på

den klassiska linien, nästan är nödsakad att, äfven "*maxime iuvita Minerva*", der kvarstanna, till liten fromma både för sig och skolan. Utom den stora fördelen i allmänhet och i så många afseenden att, så länge som möjligt, hålla skolan *osplutrad* tillsammans, borde detta nämnda förhållande vara ett giltigt skäl att uppskjuta läsningen af de gamla språken till något sednare stadium i skolan, så att t. ex. latinet börjades i 6:te och grekiskan i 7:de klassen. Med den bildning och underbyggnad, som genom ett föregående grundligt studium af de moderna språken måst förvärfvas i språkligt hänseende, samt med den rymligare tid, som i sådant fall kunde anslås, vågar jag anse *ej omöjligt*, att elementarundervisningen i latinet skall medhinnas på återstående 4 och grekiskan på återstående 2 skolår. Skulle ett sådant uppskof *utan skada* kunna medgifvas, så är väl alldeles obestridligt, att det måste medföra oberäkneliga fördelar både af enkelhet och enhet i skolans konstruktion samt icke obetydlig besparing af lärarekrafter, hvarförutom på detta sätt skulle undanröjas den nuvarande svårigheten att bestämma lärjungars öfvergång till den klassiska linien.

Sedån h. eforus, såsom ofvan blifvit nämndt och efter afgifvet förslag, bestämt, att examen anniversarium skall förrättas måndagen den 4:de instundande juni, får jag äran till densamma, hvilken, jemte dermed i sammanhang stående förrättningar och föreläsningar m. m., kommer att försiggå nämnde dag kl. 8—12 f. m. och 2—6 e. m. i den ordning, som genom anslag i skolhuset skall närmare angifvas, likasom till öfvervarande af lärjungarnes slutöfning i gymnastik aftonen förut kl. 6 söndagen den 3 juni, vördsamt inbjuda såväl läroverks-styrelsen och ofvannämnde af konsistorium anmodade herrar, tillika med ungdomens föräldrar, anhörige och målsmän, som ock alla öfriga den allmänna undervisningens gynnare och vänner.

Wenersborg den 21 maj 1860.



## Uppgift angående Wenersborgs Elementarläroverk för Höstterminen 1859.

Klass.	Inskrifne, som endast rin- tit enskild un- dervisning. som förut bevi- stat offentligt läroverk.	Från nedanstående klasser afgångne			Åtnjutit undervisning i klassiska språk och tillika i			Termins-afgift har erlagts af	Från termins-afgifts erläggande började	Vid terminens början uppflyttade i	Vid terminens slut uppflyttade i	Under terminen i högre klass uppflyttade, efter att hafva i nedanstående klas- ser tillbragt ***)						Öfvergångne från		Anmärkningar.			
		till universitet*)	till annat läroverk.	öfrige.	ettdera af de valfria språken		både Engelska och Hebreiska					1 termin.	2 termi- ner.	3 termi- ner.	4 termi- ner.	5 termi- ner.	6 termi- ner.	tillskrifva till reala linien.	reala till klas- siska linien.				
					Engel- ska.	Hebre- iska.																	
I.																							
II.		15		1	1				12	13													
III.	klassiska linien.								8	1													
	reala linien.	2	1			1			12	8													
IV.	klassiska linien.					1			6	2													
	reala linien.							1	9	3													
V.	klassiska linien.								3	1													
	reala linien.	1	1						5	5					10***)								
VI.	klassiska linien.								5	1													
	reala linien.	2	1						15	5	10												
VII.	klassiska linien.								4														
	reala linien.								10	1													
Summa	gemensamma klasser.		17		1	3			20	26													
	klassiska linien.		1		1				26	5													
	reala linien.	5	3					2	51	22	10				10								
Summa		5	21				2	5	10														

\*) Omedelbart före höstterminens början hafva 3 lärjungar afgått till universitetet.

\*\*) Fastän undervisning uti de gamla språken för de på reallinien fullständiga läroverken upphör med 5:te klassen, hafva dock de lärjungar, som förut tillhört de högre klasserna och der läst både grekiska och latin, fått, med efori tillstånd, fortfara med läsningen af sistnämnde språk, och har tid dertill anslagits på ons- och lördags eftermiddagar.

\*\*\*) Alldenstund bestämd flyttning för de öfrige klasserna afkunnas vid vårterminens examen, upptagas endast de lärjungar, som öfvergått från 5:te till 6:te klassen, emedan dem varit förelagd serskild inträdes-examen vid höstterminens början.

Uppgift angående Wenersborgs Elementarläroverk för Vårterminen 1860.

Klass.	Inskrifne,		Från nedanstående klasser afgångne			Åtnjutit undervisning i klassiska språk och tillika i			Termins-afgift har erlagts af	Från termins-afgifts erläggande befrjade	Vid terminens början uppflyttade i	Vid terminens slut uppflyttade i	Under terminen i högre klass uppflyttade, efter att hafva i nedanstående klasser tillbragt ***)						Öfvergångne från		Anmärkningar.					
	som endast njutit enskild undervisning.	som förut bevilstat offentligt läroverk.	till universitetet	till annat läroverk.	öfrige.	ettdera, af de valfria språken		håde Engelska och Hebreiska.					1 termin.	2 terminer.	3 terminer.	4 terminer.	5 terminer.	6 terminer.	klassiska till reala linien.	reala till klassiska linien.						
						Engelska.	Hebreiska.																			
I.		5							16	12			1													
II.		1	1						9	13	1															
III.	klassiska linien.								5	1																
	reala linien.						1		15	7																
IV.	klassiska linien.								6	1																
	reala linien.	2							10	3																
V.	klassiska linien.								4	1																
	reala linien.						1*)		5	5																
VI.	klassiska linien.						4**)		4	0																
	reala linien.								15	5																
VII.	klassiska linien.						4**)		4	0																
	reala linien.					4		1	9	2																
Summa	gemensamma klasser.	1	6						25	25	1		1													
	klassiska linien.								8	3														5		
	reala linien.	2		4		3			54	22																
Summa	3	6	4		3		8	102	50	1		1											5			

\*) Afhiden den 10 maj.  
 \*\*) Samma anmärkning som på uppgiften för höstterminen.  
 \*\*\*) Flyttningen, som afkunnas först efter slutad examen, kan ej ännu med visshet bestämmas och torde ej heller böra på förhand meddelas.